

Kommuneregnskapet

Med mål om å forstå

Trøndelag fylkeskommune,
09.04.2024

Knut Tanem

Målsetting om å forstå:

- Formål og hovedprinsippene i kommuneregnskapet
- Pliktige budsjett- og regnskapsskjema og sammenhengen mellom dem
- Om fylkeskommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
  - Finansielle måltall
  - Viktige sammenhenger for å forstå status
  - ROBEK

Hovedprinsipper

- Årsbudsjettet er «hoveddokumentet»
  - Skal vise tilgjengelige midler
  - Fylkestingets prioritering av bruken av midler (mål om mest mulig tjenester)
  - Krav om balanse i drifts- og investeringsbudsjett
- Årsregnskapet skal vise hvordan det faktisk gikk i forhold til årsbudsjett
- Årsberetningen skal blant annet redegjøre for
  - Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen
  - Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap
  - **Vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene**

Budsjettpremisser

Tekniske forutsetninger

- Rentenivå
- Lønnsendring

Administrasjonens premisser

- Nedlegging av virksomhet
- Utsette virksomhet
- Vakante stillinger

Fylkestingets premisser for bruken av bevilningene

- Objektive og målbare premisser for bruken av bevilningene
- Uttalte premisser og felles forståelse

Grunnleggende prinsipper

- All tilgang og bruk av midler skal fremgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet
- All tilgang og bruk av midler skal regnskapsføres brutto
- Alle kjente utgifter og inntekter skal tas med enten de er betalt eller ikke
- Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat

Grunnleggende prinsipper

Driftsbudsjett – driftsregnskap skal omfatte

- Alle løpende inntekter og utgifter
- Overføring til investering

• Investeringsbudsjett – investeringsregnskap skal omfatte

- Utgifter til investeringer i anleggsmidler
- Inntekter fra salg av anleggsmidler og utgifter knyttet til salg
- Bruk av lån
- Utlån

Lån og avdrag

- Lovlig låneformål
  - § 14-15 Varige driftsmidler som skal eies av kommunen selv
  - § 14-16 Tilskudd til andre kommuners investeringer i varige driftsmidler hvis de blir brukt for å utfører lovpålagte oppgaver for kommunen.
  - § 14-17 Lån til videreutlån
    - Til investeringer
    - Låntager ikke driver næringsvirksomhet
    - Lånet ikke innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen
- Beregning av minimumsavdrag

Langsiktig gjeld 01.01

Avskrivbare anleggsmidler 01.01

X

Årets avskrivninger

Pensjon

Bokført pensjon

- Betalt premie
- Årets premieavvik
- Amortisering av akkumulert premieavvik

Resultateffekt

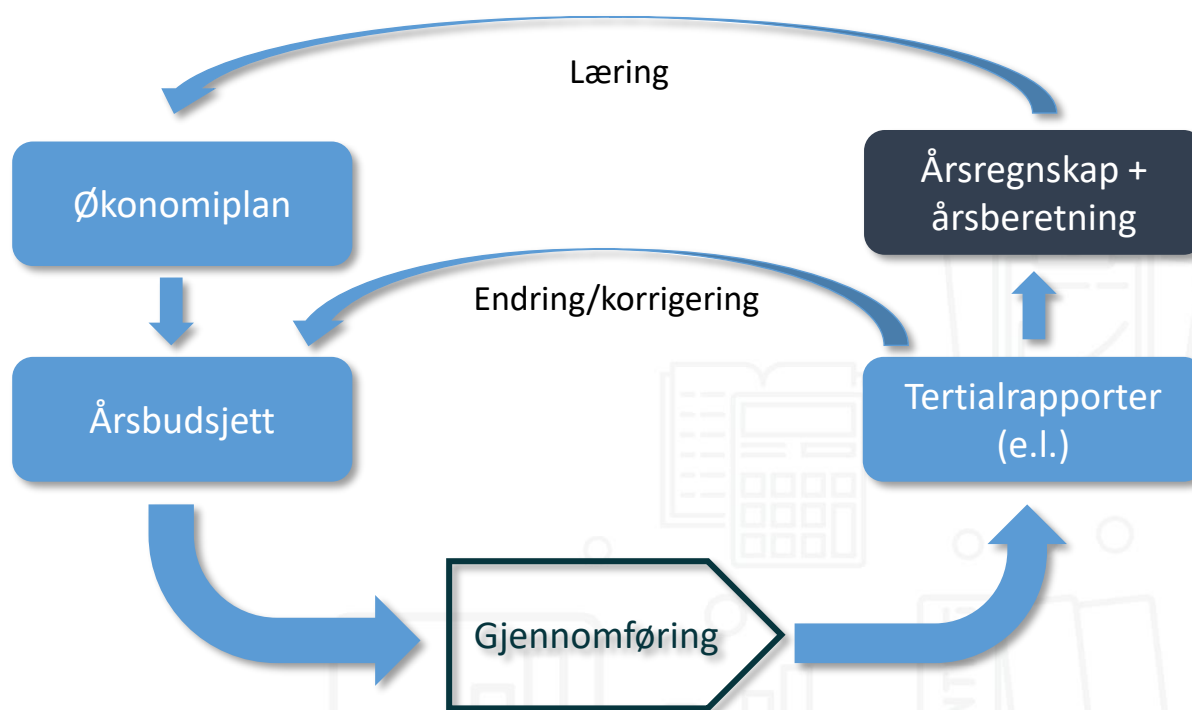
Pensjonsmidler

Pensjonsforpliktelse

Ingen resultateffekt, kun mot kapitalkonto

Regnskapets rolle i kommunens økonomiske styringssystem

Regnskapsskjemaene

1

Bevilgningsoversikt drift § 5-4

2

Bevilgningsoversikt investering § 5-5

3

Økonomisk oversikt art § 5-6

4

Balanseregnskapet § 5-8

5

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner § 5-9

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Reguleringer 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 487 455	-59 300	-4 546 755	-4 159 577
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 192 987	-77 000	-3 269 987	-3 470 519
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-496 142	-147 223	-308 170	-455 393	-383 948
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 019 448	-1 007 868	-38 869	-1 046 737	-1 905 528
Brukerbetalinger		-73 378	-76 994	0	-76 994	-79 169
Salgs- og leieinntekter		-243 754	-195 747	8 609	-187 138	-208 086
Sum driftsinntekter		-10 731 149	-9 108 273	-474 730	-9 583 003	-10 206 827
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		2 940 140	2 697 478	177 129	2 874 607	2 736 986
Sosiale utgifter		737 895	709 607	32 665	742 272	728 083
Kjøp av varer og tjenester		4 851 860	4 173 108	396 504	4 569 612	4 410 819
Overføringer og tilskudd til andre		1 415 659	680 084	335 854	1 015 938	1 368 236
Avskrivninger	15	799 334	0	799 334	799 334	742 700
Sum driftsutgifter		10 744 887	8 260 277	1 741 487	10 001 763	9 986 824
Brutto driftsresultat		13 738	-847 996	1 266 756	418 760	-220 003
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-348 306	-44 123	-263 000	-307 123	-78 820
Utbytter		-3 151	-1 612	0	-1 612	-17 723
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	0	-29 600	-29 600	-10 223
Renteutgifter		594 125	442 951	195 551	638 502	249 505
Avdrag på lån	16	461 728	455 250	5 368	460 618	446 890
Netto finansutgifter		673 770	852 466	-91 681	760 785	589 630
Motpost avskrivninger	15	-799 334	0	-799 334	-799 334	-742 700
Netto driftsresultat		-111 826	4 470	375 741	380 211	-373 074
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	6	291 545	63 062	210 609	273 671	327 836
Avsetninger til bundne driftsfond	6	458 970	9 941	-23	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	6	-440 463	-1 626	-3 243	-4 869	-269 299
Avsetninger til disposisjonsfond	6	151 135	857	10 000	10 857	280 177
Bruk av disposisjonsfond	6	-349 362	-76 704	-593 084	-669 788	-286 276
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	-4 470	-375 741	-380 211	373 074
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0

Viser alle inntekter og utgifter i fylkeskommunen

Budsjettkolonner skal være fylkestinget sine budsjettvedtak

Skal være likt med bevilgningsoversikt etter § 5-4 første ledd

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Reguleringer	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 487 455	-59 300	-4 546 755	-4 159 577
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 192 987	-77 000	-3 269 987	-3 470 519
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-83 566	-45 100	-10 000	-55 100	-97 993
Sum generelle driftsinntekter		-7 981 992	-7 725 542	-146 300	-7 871 842	-7 728 089
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		7 196 397	6 877 546	613 723	7 491 269	6 765 386
Avskrivninger	15	799 334	0	799 334	799 334	742 700
Sum netto driftsutgifter		7 995 730	6 877 546	1 413 056	8 290 602	7 508 086
Brutto driftsresultat		13 738	-847 996	1 266 756	418 760	-220 003
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-348 306	-44 123	-263 000	-307 123	-78 820
Utbytter		-3 151	-1 612	0	-1 612	-17 723
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	0	-29 600	-29 600	-10 223
Renteutgifter		594 125	442 951	195 551	638 502	249 505
Avdrag på lån	16	461 728	455 250	5 368	460 618	446 890
Netto finansutgifter		673 770	852 466	-91 681	760 785	589 630
Motpost avskrivninger	15	-799 334	0	-799 334	-799 334	-742 700
Netto driftsresultat		-111 826	4 470	375 741	380 211	-373 074
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	6	291 545	63 062	210 609	273 671	327 836
Avsetninger til bundne driftsfond	6	458 970	9 341	-23	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	6	-440 463	-1 626	-3 243	-4 869	-269 299
Avsetninger til disposisjonsfond	6	151 135	857	10 000	10 857	280 177
Bruk av disposisjonsfond	6	-349 362	-76 704	-593 084	-669 788	-286 276
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	-4 470	-375 741	-380 211	373 074
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Viser frie inntekter

Skal spesifiseres på det nivået fylkestinget selv har vedtatt i bevilgningsoversikt andre ledd

Skal være likt med bevilgningsoversikt investering etter § 5-5

Skal være likt med økonomisk oversikt etter art § 5-6

Bevilgninger drift, netto pr avdeling § 5-4, 2.ledd. I 1000 kr	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Regnskap 2022
5 Samferdsel	1 481 154	1 414 667	1 542 148	1 360 117
Sum bevilgninger drift, netto	273 350	262 571	293 552	269 017
Avskrivninger	632	0	632	681
Netto renteutgifter og -inntekter	-15 364	45	15	-6 196
Avdrag på lån	0	120	8	113
Overføring til investering	657	0	657	0
Avsetning til bundne fond	32 886	0	0	15 563
Bruk av bundne driftsfond	-17 720	0	0	-10 413
6 Kultur og folkehelse	274 441	262 736	294 864	268 766
Sum bevilgninger drift, netto	1 127 480	1 030 548	1 104 891	1 118 672
Avskrivninger	447 043	0	447 043	417 336
Netto renteutgifter og -inntekter	84	0	0	85
Overføring til investering	22 874	0	5 000	16 147
Avsetning til bundne fond	95	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-17 874	0	0	-16 147
7 Veg	1 579 702	1 030 548	1 556 934	1 536 093
Sum bevilgninger drift, netto	328 754	311 570	320 021	279 899
Avskrivninger	6 363	0	6 363	6 174
Netto renteutgifter og -inntekter	28	12	12	37
Avdrag på lån	0	0	0	52
Overføring til investering	4 600	0	4 600	2 899
Avsetning til bundne fond	1 384	313	313	341
Bruk av bundne driftsfond	-16	0	0	-75
8 Tannhelse	341 113	311 895	331 309	289 328
Sum bevilgninger drift, netto	-42 949	-5 233	7 818	-29 000
Overføring til investering	0			
Avsetning til disposisjonsfond	0			
Bruk av disposisjonsfond	0			
9 Finansiering	-42 949	-5 233	7 818	-29 000
Sum bevilgninger drift, netto	8 056 754	6 900 846	8 344 486	7 677 748
Avskrivninger	799 334	0	799 334	742 700
Netto renteutgifter og -inntekter	-24 546	2 779	-1 741	-4 477
Avdrag på lån	1 379	12 206	2 758	15 629
Overføring til investering	90 683	25 000	72 809	55 407
Avsetning til bundne fond	458 970	9 941	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-1 626	-4 869	-269 299
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	73 767
Bruk av disposisjonsfond	-25 000	-25 000	-25 000	-22 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	7 196 397	6 877 546	7 491 277	6 765 386

Sum bevilgning drift netto i oversikt etter første ledd fordelt på de budsjettområdene fylkestinget selv har vedtatt.

	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-111 828
2	Avsetning til bundne driftsfond			458 970
3	Bruk av bundne driftsfond			-440 463
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	273 871	17 874	291 545
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	10 857	140278	151 135
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-869 788		-869 788
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-320 427
9	Strykning av overføring til investering			
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			320 427
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			0
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

Skal vise netto driftsresultat, faktisk avsetning og bruk av bundne fond, og budsjetterte disponeringer. Når delegert myndighet til budsjettering skal vedtatt av delegert myndighet vises i egen kolonne.

Linje 8 viser da årets budsjettavvik som for øvrig er det samme som resultatet ville blitt med gammel kommunelov.

I de påfølgende linjer strykes budsjetterte disponeringer som det enten ikke er rom for, eller behov for alt etter resultat.

I netto driftsresultat inngår bruken av bundne midler, og evt mottatt bundne midler som skal avsettes. Her ser vi at det ikke har påvirket netto driftsresultat i nevneverdig grad

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig Budsjett 2023	Reguleringer 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	15	2 745 073	2 006 408	783 306	2 789 714	2 205 035
Tilskudd til andres investeringer		1 686	4 700	-4 700	0	14 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	15 636	3 172	12 464	15 636	62 870
Utlån av egne midler	14	0	0	0	0	19 000
Avdrag på lån		2 921	0	4 581	4 581	85 781
Sum investeringsutgifter		2 765 317	2 014 280	795 652	2 809 932	2 387 205
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		-489 090	-361 555	-66 969	-428 524	-386 723
Tilskudd fra andre		-616 156	-306 742	-366 320	-673 062	-343 961
Salg av varige driftsmidler	15	-25 849	0	-24 900	-24 900	-292 249
Salg av finansielle anleggsmidler	8	-48	0	0	0	-197 600
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-4 117	0	0	0	-96 957
Bruk av lån	16	-1 205 643	-1 282 921	23 349	-1 259 572	-987 183
Sum investeringsinntekter		-2 340 902	-1 951 218	-434 840	-2 386 058	-2 304 673
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	6	-291 545	-63 062	-210 609	-273 671	-327 836
Avsetninger til bundne investeringsfond	6	55 544	0	5 321	5 321	35 108
Bruk av bundne investeringsfond	6	-36 414	0	-3 524	-3 524	-5 121
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6	0	0	0	0	253 235
Bruk av ubundet investeringsfond	6	-152 000	0	-152 000	-152 000	-37 918
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-424 415	-63 062	-360 812	-423 874	-82 533
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0	0

Linje 1-4 skal spesifiseres i oversikt etter andre ledd

Investeringsutgifter er brutto, inntekter kommer på egne linjer. Hvis behov for å vise netto kan det gjøres enten i oversikt etter andre ledd pr. budsjettområde, eller i note.

Skal være likt med 5-4

Bevilgninger investering, netto pr avdeling § 5-5, 2.ledd. I 1000	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett 2023	Regnskap 2022
2 Administrasjon	6 176	1 500	6 500	19 638
3 Utdanning	1 110 409	973 405	1 190 062	978 722
4 Plan og næring	322	0	322	2 152
5 Samferdsel	70 447	144 135	71 482	7 969
6 Kultur og folkehelse	500	0	500	0
7 Veg	1 548 619	882 368	1 511 654	1 188 686
8 Tannhelse	8 601	5 000	9 196	7 868
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 074	2 006 408	2 789 716	2 205 035
4 Plan og næring	0	0	0	36
7 Veg	27	0	0	371
9 Finansiering	1 659	4 700	0	14 113
Tilskudd til andres investeringer	1 686	4 700	0	14 520
3 Utdanning	3	0	3	3
9 Finansiering	15 633	3 172	15 633	62 867
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	3 172	15 636	62 870
9 Finansiering	0	0	0	19 000
Utlån av egne midler	0	0	0	19 000
2 Administrasjon	-395	0	-395	0
3 Utdanning	-37 156	0	-37 156	-34 623
4 Plan og næring	0	0	0	-1 738
5 Samferdsel	-25 000	-25 000	-25 000	0
6 Kultur og folkehelse	-657	0	-657	0
7 Veg	-17 874	0	0	-16 147
8 Tannhelse	-4 600	0	-4 600	-2 899
9 Finansiering	-205 862	-38 062	-205 862	-272 429
Overføring fra drift	-291 545	-63 062	-273 671	-327 836
3 Utdanning	5 544	0	5 321	1 833
7 Veg	50 000	0	0	33 275
Avsetninger til bundne investeringsfond	55 544	0	5 321	35 108
3 Utdanning	-3 524	0	-3 524	-4 882
4 Plan og næring	0	0	0	-239
7 Veg	-32 891	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-36 414	0	-3 524	-5 121
9 Finansiering	0	0	0	253 235
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	253 235
9 Finansiering	-152 000	0	-152 000	-37 918
Bruk av ubundet investeringsfond	-152 000	0	-152 000	-37 918
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 074	2 006 408	2 789 716	2 205 035
Tilskudd til andres investeringer	1 686	4 700	0	14 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	3 172	15 636	62 870
Utlån av egne midler	0	0	0	19 000
Sum investeringsutgifter	2 762 396	2 014 280	2 805 352	2 301 425

Investeringsutgifter i linje 1-4 i oversikt etter første ledd spesifisert på det nivået fylkestinget har vedtatt.

§5-9 Investering		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			1 630 058
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			55 544
3	Bruk av bundne investeringsfond			-38 414
4	Budsjettert bruk av lån	-1 259 572		-1 259 572
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-273 871	-17 874	-291 545
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet			-152 000
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-53 929
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			53 929
12	Strykning av overføring fra drift			
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			0
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			0

Linje 1 er sum investeringsutgifter og inntekter unntatt bruk av lån. Så skal man vise faktisk avsetning og bruk av bundne fond. Budsjettert bruk av lån og andre disponeringer.

Så får man på linje 9 årets budsjettavvik, og i de påfølgende linjer stryker man enten budsjettert bruk av som det ikke er behov for, eller budsjettert avsetning til som det ikke er rom for ut fra årets budsjettavvik.

Eiendeler

Anleggsmidler

Omløpsmidler

- Premieavvik
- Kortsiktige fordringer
- Bankinnskudd/kasse

Memoriakonto

- Ubrukte lånemidler

Gjeld og Egenkapital

Egenkapital

- Disposisjonsfond
- Bundne driftsfond
- Ubundne investeringsfond
- Bundne investeringsfond
- Mer-/mindreforbruk
- Udekket/udisponert
- Konto for prinsippendringer
- Kapitalkonto

Langsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld

Memoriakonto

$$\begin{aligned} & \text{Anleggsmidler} \\ & - \text{Langsiktig gjeld} \\ & + \text{Ubrukte lånemidler} \\ & = \text{Kapitalkonto} \end{aligned}$$

Konsolidert årsregnskap

Skal vise fylkeskommunen som én økonomisk enhet

- Summering av regnskapene som inngår
- Eliminering av interne transaksjoner og mellomværende

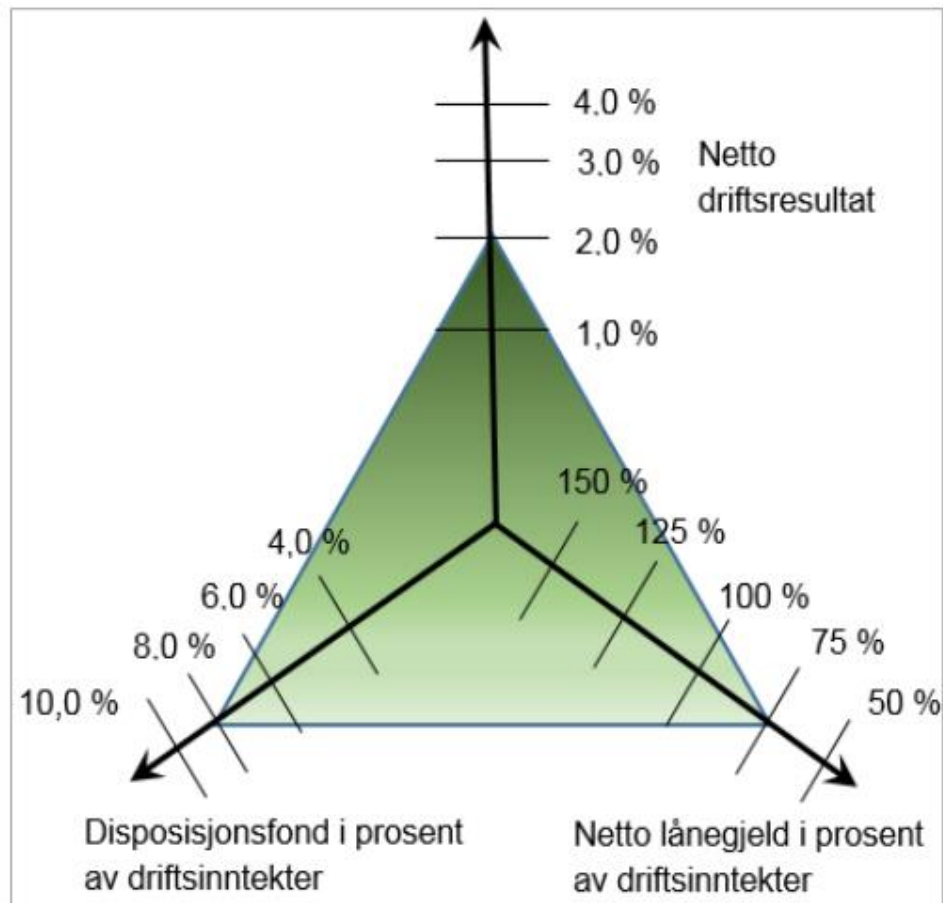
Fylkeskommunen = fylkeskommunen som rettssubjekt

- Fylkeskommunekassen
- Fylkeskommunale foretak

Pliktige skjema

- Økonomisk oversikt etter art – drift § 5-6
- Bevilgningsoversikt investering § 5-5
- Balanse § 5-8

Måltall

- Sammenheng mellom måltall (KØB-modellen -kommuner)

Måltall

Viktig at vedtatte måltall er styrende for budsjettering og økonomiforvaltning både for administrasjon og politikere.

Måltall skal sikre en bærekraftig økonomi over tid.

Hvis man ikke når måltall over tid, må aktivitetsnivået tilpasses slik at man kan nå fastsatte måltall. Det gir ingen mening i at man da bare endrer måltall.

Vedtatte måltall og status

- Netto driftsresultat på 4% av driftsinntekter
  - Pr 31.12.2023 = 1,0 %
- Disposisjonsfond på 4% av driftsinntekter
  - Pr 31.12.2023 = 12,6 %
- Gjeldsgrad 113% av driftsinntekter
  - Pr 31.12.2023 = 115,2%

ROBEK

- ROBEK – register over kommuner som er underlagt statlig kontroll
  - I praksis: fylkesmannen skal godkjenne alle låneopptak og langvarige leieavtaler
- ROBEK-registrering dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:
  - Driftsbudsjett er vedtatt med et merforbruk
  - Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk
  - Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet, eller driftsregnskapet viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto
  - Balanseregnskapet viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene
  - Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift
  - Årsregnskapet ikke er vedtatt innen fristene i lov eller forskrift
  - Departementet har fattet et vedtak etter inndelingslova §16 a

Revisjonsberetning

- Konklusjon = konklusjon om årsregnskapet med betryggende sikkerhet
- Årsberetning og annen øvrig informasjon – oppfyller lovkrav og øvrig informasjon er konsistent med årsregnskap.
- Konklusjon om årsberetningens redegjørelse for vesentlige budsjettavvik = konklusjon med moderat sikkerhet

- **Ledelsens ansvar**
  - Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskap og at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk.
- **Grunnlag for konklusjon og revisors oppgaver**
  - Revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk og ISA.
  - Revisjonsmetodikk med bruk av statistisk metode for utvalgsstørrelse, og evt feil blir ganget opp for å få forventet feil i hele populasjon.